

Uloga Biblije u svakodnevnom življenju

Stanko Jambrek
Biblijski institut, Zagreb
sjambrek@bizg.hr

Ljubinka Jambrek
Bogoslovni institut, Zagreb
ljjambrek@gmail.com

UDK:22:241:379.8:392.3
Stručni članak
Primljeno: 9, 2010.
Prihvaćeno: 10, 2010.

Sažetak

U tekstu se raspravlja o ulozi Biblije u svakodnevnom življenju kršćana, posebice u procesu donošenja odluka. Naznačuju se odgovori na pitanja: Zašto je kršćaninu potrebno poznavanje Božje riječi i vršenje Božje volje? Zatim se raspravlja o središnjoj ulozi Biblije, ne samo kao o izravnoj Božjoj riječi, već i kao povijesnom priručniku koji učinkovito i slikovito prikazuje i povijest odluka koje su pojedinci i narodi donosili s obzirom na Božju volju. U središnjem se dijelu rasprave, uz biblijsko obrazlaganje moći Božje riječi i njezine potrebe u kršćaninovu življenju, naznačuje što je to Božja volja, ukratko obrazlaže što to znači vršiti volju Božju u svakodnevnom življenju, posebice u procesu odlučivanja. U trećem se dijelu predlaže nekoliko koraka za primjenu Biblije u procesu donošenja odluka.

Ključne riječi: Biblija, Bog, Božja volja, odnosi, riječ Božja, život

Uvod

Poznata je činjenica da je Biblija najprodavanija knjiga svih vremena i najprodavanija knjiga godine, svake godine.¹ Ona je i dalje najtiskanija, najprevođenija i

1 O prijevodima, distribuciji i prodaji Biblije u Hrvatskoj vidi u S. Jambrek, "Biblija u Hrvata: Prevođenje, tiskanje i širenje Biblije u kontekstu naviještanja evanđelja" (*Kairos: Evandeoski teološki časopis*, god. 1, br. 1, 2007, 61-90).

najčitanija knjiga u svijetu (Henry, 1992:26-27). Daniel Radosh je u članku "The Good Book Business: Why Publishers Love the Bible" objavljenom u *The New Yorkeru* (December 18, 2006:54-59) iznio konzervativnu procjenu prema kojoj je 2005. godine u Sjedinjenim Američkim Državama prodano 25 milijuna Biblija.² Većina kupljenih Biblija, oko 60 posto, poslužila je kao vrijedan dar, poklonjen bliskim osobama koje su je smjestile na najčešće nepristupačno i dobro zaštićeno mjesto u svom domu. Za mnoge je kršćane Biblija u osnovi vrijedna knjiga iz koje, kao i iz drugih knjiga, koriste misli, poruke ili informacije koje im se u pojedinom trenutku sviđaju. Biblija je više knjiga kao i sve ostale knjige, a ne riječ Božja ili knjiga nad knjigama. Dobro ju je imati u svome domu, primjećuje Hagner, kao talisman za zaštitu, sigurnost i sreću.

Pozivajući se na istraživanja Barna grupe, Radosh ističe da oko četrdeset i sedam posto Amerikanaca čita Bibliju svaki tjedan. Prema nekim drugim istraživanjima devedeset i jedan posto američkih kućanstava ima barem jednu Bibliju, a prosječno kućanstvo posjeduje četiri Biblije, što znači, zaključuje Radosh, da su izdavači Biblija uspjeli u godinu dana prodati dvadeset i pet milijuna primjeraka knjige koju već gotovo svi imaju.

Manje je poznato da je Biblija u odnosu na broj prodanih i darovanih primjeraka najvjerojatnije najmanje shvaćena i prihvaćena knjiga svih vremena (Hagner, 6). Kako je moguće, pita Hagner, ako se toliki postotak Amerikanaca smatra *nanovo rođenima* ili *evanđeoskim* kršćanima i aktivnim čitateljima Biblije, da zemlja, kultura, pa čak i Crkva pokazuju tako malo plodova poslušnosti toj istoj Bibliji? Usredotočimo li se na Hrvatsku, možemo postaviti slično pitanje: Kako je moguće da u zemlji, u kojoj se više od osamdeset posto stanovnika izjašnjava kršćanima, ima tako malo plodova poslušnosti riječi Božjoj u osobnom življenju kršćana, u brakovima i obiteljima, u svakodnevnom poslovanju i obrazovanju, u Crkvi, kulturi i društvu u cjelini? Možemo li se zapitati zajedno s Hagnerom: Ima li Biblija ikakve veze sa svakodnevnim življenjem? Ima li Bog ikakve veze s onima koji se nazivaju kršćanima, nasljedovateljima Isusa Krista?

Ljudi svaki dan nešto odlučuju. U procesu odlučivanja zna se dnevno pribitati od stotinu do više stotina, pa čak i više tisuća važnih i manje važnih odluka.³ Na donošenje mnogih od tih odluka, uz zadovoljenje temeljnih ljudskih potreba, utjecalo je niz čimbenika, a među njima su: naša želja da sebi ugodimo, želja da

2 Značajno je zamijetiti da je te godine prodano dvaput više primjeraka Biblije nego li najpopularnije knjige o Harryju Potteru (Radosh, 2006).

3 Istraživanje na Cornell University pokazalo je da čovjek dnevno učini u prosjeku preko dvjesto odluka samo po pitanju hrane. Detaljnije vidi u: Wansink, Brian i Jeffery Sobal. Mindless Eating: The 200 Daily Food Decisions We Overlook. *Environment and Behavior*, January 2007, 39:106-123.

izbjegnemo neugodno, želja da ostvarimo ciljeve i naš odgovor na neposredne zahtjeve drugih. Ako je za kršćane, posebice one koji se vole nazivati evanđeoskim kršćanima, Sveto pismo (Biblija) Božja riječ, u izvornome obliku Bogom nadahnuta, istinita i jedina knjiga temeljnica za vjeru u Boga Oca, Isusa Krista – Sina Božjega i Duha Svetoga te smjerodavna za život (Jambrek, 2003:192), onda se mogu postaviti opravdana pitanja: Koju ulogu ima Biblija u svakodnevnom življenju kršćana? Koja je uloga Biblije u procesu donošenja odluka?

Svaki kršćanin svojim življenjem jasno pokazuje svoje poznavanje i razumijevanje Božje riječi, a kako živimo najbolje znamo mi sami. Djelomice to znaju naši najbliži u obitelji, suradnici na poslu, susjedi, rodbina i vjernici iz zajednice u kojoj se okupljamo. Odražavamo li Isusa Krista u svome življenju i djelovanju? Živimo li Bogu na slavu?

Današnjim kršćanima treba moć stvaralačke riječi Božje kako bi živjeli svetim i Bogu ugodnim životom. Jack R. Taylor je naglasio da su *moć* i *svetost* velika potreba današnje Crkve, te dodao: “Moć bez svetosti je destruktivna, svetost bez moći je mrtva. Moramo imati obje” (1993:4). Kršćani trebaju *moć* da bi mogli živjeti *sveto*, prvo s Bogom a onda sa svojim bližnjima. Izvor sve moći je riječ Božja. Kršćaninov odnos s Bogom i njegovo vjerovanje ne može se spoznati iz njegova ispovijedanja naučenoga već iz usvojenoga sustava kvalitetnog odlučivanja utemeljena na istinama Božje riječi.

U ovoj ćemo raspravi, uz biblijsko obrazlaganje moći Božje riječi i njezine potrebe u kršćaninovu življenju, naznačiti što je to Božja volja, ukratko obrazložiti što to znači vršiti volju Božju u svakodnevnom življenju, u svim okolnostima i životnim situacijama. U zaključku predložimo nekoliko koraka za primjenu Biblije u procesu donošenja odluka.

Biblija je riječ Božja

Riječ Božja je stvaralačka, najmoćnija sila na svijetu. Ona iskazuje moć Božju i ispunjava naume Božje. Po njoj je sve stvoreno: Bog je izrekao riječ i dogodilo se kako je rekao (Post 1,1-31; Ps 33,6-9; Heb 11,3). Knjiga Postanka bilježi da je Bog svojom riječi stvorio svjetlo, materiju, energiju, vrijeme i život. Stvorio je svojom riječi sve postojeće iz ničega, i sve drži na okupu tom istom svojom riječi. Riječ Božja je izvor moći svemira. Kad god Bog govori, to se obistinjuje, jer je obećao: “Kao što daždi i sniježi s neba bez prestanka dok se zemlja ne natopi, oplodi i ozeleni da bi dala sjeme sijaču i kruha za jelo, tako se riječ koja iz mojih usta izlazi ne vraća k meni bez ploda, nego čini ono što sam htio i obistinjuje ono zbog čega je poslah” (Iz 55,10-11). Od početka do kraja Biblije i u osobnom iskustvu uočavamo moć riječi Božje na djelu: ona je živa i djelotvorna; “oštrija je od svakoga dvosjekla mača; prodire dotle da dijeli dušu i duh, zglobove i moždinu te

prosuduje nakane i misli srca. Nema stvorenja njoj skrivena. Sve je, naprotiv, golo i razgoljeno očima Onoga komu nam je dati račun” (Heb 4,12-13). Pavao, Silvan i Timotej potvrdili su da su zamijetili djelotvornost riječi Božje u kršćanima koji su se okupljali u Solunu. Zapisali su: “Zato, eto, i mi bez prestanka zahvaljujemo Bogu što ste, kad od nas primiste riječ poruke Božje, primili ne riječ ljudsku, nego kakva uistinu jest, riječ Božju koja i djeluje u vama, vjernicima” (1 Sol 2,13).

Božja riječ je živa i životodajna riječ, ona oživljava one koji je prihvaćaju. Duh Sveti je čini živom. Sveto pismo je Bog nadahnuo i namijenio i za “poučavanje, uvjeravanje, popravljavanje, odgajanje u pravednosti, da čovjek Božji bude vrstan, za svako dobro djelo podoban” (2 Tim 3,16-17).

Zašto je potrebno poznavanje Božje riječi i vršenje volje Božje?

Ljudi u svakodnevnom življenju imaju brojne potrebe, od kojih neke više a neke manje utječu na kvalitetu življenja. Potrebe su različite, a učinci, čini se, još različiti. Najvažnije potrebe za funkcioniranje ljudskoga tijela su hrana, voda i zrak, a za čovjekov duh - Božja riječ. Isus je potvrdio učenje Staroga zavjeta: “Pisano je: Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi koja izlazi iz usta Božjih” (Mt 4,4).⁴ Upoznavanje Božje riječi otkriva nam njegovu volju, o kojoj nas apostol Pavao potiče: “Zato ne budite bezumni, nego uočavajte što je volja Gospodnja!” (Ef 5,17).

Je li potreba Božje riječi u svakodnevnom življenju kršćana uistinu životno važna potreba ili je to tek samo govor o potrebi koji su kršćanima nametali i nameću propovjednici riječi Božje? Trebaju li kršćani uistinu riječ od Boga ili im je dovoljno da im netko drugi govori o Bogu i njegovoj riječi?

U ovome dijelu rasprave usredotočit ćemo se na uporabu Božje riječi za poznavanje spasenja, Božje volje te održavanje duhovnog života, rast i napredak kršćanskog življenja.

Biblija je potrebna za poznavanje spasenja

Riječ Božja je potrebna za poznavanje spasenja, jer Biblija je prvenstveno knjiga o spasenju, i stoga više praktična nego li teorijska. Apostol Pavao je neumorno podsjećao i poticao vjernike crkve u Korintu na držanje evanđelja koje im je navijestio, koje su primili, u kojemu stoje, po kojem se spasavaju (1 Kor 15,1-2). Zatim je istaknuo: “Doista, predadoh vam ponajprije što i primih: Krist umrije

4 Sintagma *riječ koja izlazi iz usta Božjih* je višeznačna. Izraz “izlazi” izražava neprekidnu radnju: podrazumijeva ono što se dogodilo u prošlosti, događa se sada i nastavit će se i u budućnosti događati. Bog govori i objavljuje svoju volju o svemu onome što je potrebno čovjeku za život, ističući pri tome veliku čovjekovu ovisnost o Bogu.

za grijeha naše po Pismima; bi pokopan i uskrišen treći dan po Pismima” (1 Kor 15,3-4). Bilo mu je izuzetno važno naglasiti da je Kristova smrt, ukop i uskrsnuće u skladu s Pismima (Starim zavjetom). Ako je apostolu Pavlu bilo važno da stalno ukazuje na evanđelje i Pisma, onda je i današnjim kršćanima važno da poznaju evanđelje i Sveto pismo kako bi stvarnost spasenja uprisutnili svojim življenjem. Jakovljeva poslanica (1,19-25) prikazuje nam dinamiku odnosa Božje riječi i blagoslova u vjernikovu življenju:

Znajte, braćo moja ljubljena! Svatko neka bude brz da sluša, spor da govori, spor na srdžbu. Jer srdžba čovjekova ne čini pravde Božje. Zato *odložite svaku prljavštinu i preostalu zloću* i sa svom krotkošću *primite usađenu riječ* koja ima moć spasiti duše vaše. Budite *vršitelji riječi*, a ne samo slušatelji, zavaravajući sami sebe. Jer ako je tko slušatelj riječi, a ne i izvršitelj, sličan je čovjeku koji motri svoje rođeno lice u zrcalu: promotri se, ode i odmah zaboravi kakav bijaše. A koji se ogleda u savršenom zakonu slobode i uza nj prione, ne kao zaboravan slušatelj nego djelotvoran izvršitelj, *blažen će biti u svem djelovanju svome*.

Jakov u ovome odlomku ukazuje na temeljni duhovni proces koji možemo primijeniti tijekom odlučivanja: a) odložite svaku prljavštinu i preostalu zloću, b) primite usađenu riječ koja ima moć spasiti vašu dušu, c) budite vršitelji riječi, d) očekujte blagoslove Božje u svome djelovanju.

Biblija je potrebna za poznavanje Božje volje

Bog ljubi svakog čovjeka i želi sve najbolje za njegov život. Je li to samo kršćanska uzrečica ili stvarnost? Što je to Božje najbolje za čovjeka i kako to najbolje shvatiti, prihvatiti i živjeti? Imamo li mi ljudi bolje razumijevanje onoga što je najbolje za nas od samoga Boga koji nas je stvorio, ili je to naše dragocjeno ali ipak lažno vjerovanje? Kada njegujemo ovo i slična lažna vjerovanja, ističe Boa (2001, 217), posvećujemo se različitim pokušajima pronalaženja sreće odvojeno od Boga i njegove volje. Biblija, naprotiv, ističe da Bog neće nikad darovati istinsku radost i mir odvojeno od njega samoga, jer je on jedini izvor tih blagoslova. Stoga možemo uživati u blagoslovima Božjim samo ako živimo prema njegovoj volji za nas:

Ako zbilja poslušas glas Jahve, Boga svoga, držeći i vršeći sve njegove zapovijedi što ti ih danas naređujem, Jahve, Bog tvoj, uzvisit će te nad sve narode na zemlji. Svi ovi blagoslovi sići će na te i stići će te ako budeš slušao glas Jahve, Boga svoga (Pnz 28,1-2).

Zamjetno je da Bog obećava da će svoj narod (i Crkvu Isusa Krista) uzvisiti nad sve narode na zemlji, a brojni blagoslovi sići će na vjernike i stići ih. No, ovo je obećanje uvjetovano poslušnošću Božjem glasu i držanjem i vršenjem svih njegovih zapovjedi.

Kako u suvremenoj komunikacijskoj košnici s bezbrojnim glasovima i porukama raspoznati Božji glas i poruku? Ako se svaki dan suočavamo, svijesno ili nesvijesno, s mnoštvom informacija, najčešće beskorisnih, i inflacijom često nekvalitetnih i besplodnih znanja, koja nam relativiziraju ionako slabo utvrđenu i u življenju primijenjenu istinu, koje su to zapovjedi koje suvremeni vjernik treba držati i vršiti? Znamo da Bog želi da na svojim putovima idemo njegovim putem. Obećao je da će nas poučiti, pokazati nam put kojim trebamo ići, savjetovati nas i biti s nama (Ps 32,8-9). A koji je njegov put? Hoće li Bog održati svoje obećanje ako se budemo uzdali u njega svim srcem? Hoće li Bog uistinu ispravljati naše staze ako budemo mislili na nj na svim svojim putovima? (usp. Izr 3,5-6).

Za kršćane je najvažnije poznavati Boga i vršiti njegovu volju. Biblija otkriva da po volji Božjoj "sve postade i bi stvoreno" (Otk 4,11). Isus Krist je rekao da nije sišao s neba da čini svoju volju, nego volju Boga Oca koji ga je poslao (Iv 6,38), i u toj su volji kršćani posvećeni prinosom tijela Isusa Krista jedanput zauvijek (Heb 10,7.9-10). Vršenje volje Božje je središnje u kršćanskome životu. Isus je izjavio da su njegova obitelj svi oni koji vrše Božju volju: "Doista, tko god vrši volju Oca mogega, koji je na nebesima, taj mi je brat i sestra i majka" (Mt 12,50). Koliko mu znači vršenje volje Božje pokazuje njegovo upozorenje i poticaj: "Neće u kraljevstvo nebesko ući svaki koji mi govori: 'Gospodine, Gospodine!', nego onaj koji vrši volju Oca mogega, koji je na nebesima" (Mt 7,21). U molitvi *Oče naš*, koju je dao učenicima svojim da je mole, središnja je zamolba Ocu: "Budi volja tvoja kako na nebu tako i na zemlji!" (Mt 6,10). U najtežem trenutku Isus je molio: "Oče moj! Ako nije moguće da me čaša mine da je ne pijem, budi volja tvoja!" (Mt 26,42).

Wayne Grudem (1994:211) definira Božju volju kao osobinu Božju po kojoj Bog odobrava i određuje da se dogodi ono što je neophodno za djelovanje i postojanje njega i čitava stvorenja. Volja Božja⁵ je Božja odluka koja se objavljuje u stvaranju i u povijesti, i može značiti poziv, zapovijed i zahtjev. Suverena volja Božja otkriva predodređeni Božji plan za sve što se zbiva u svemiru, posebice otkriva njegov plan za svijet (Jambrek, 2007). Ta je Božja volja zajedno s planom za svakog čovjeka, za čovječanstvo i cjelokupno stvorenje objavljena u Bibliji (usp. Rim 11,33-36; Dj 2,23; Otk 4,11). A tko god želi spoznati Božju volju i njegove planove nezaobilazno mora čitati i proučavati Bibliju, tj. poznavati pisanu Božju riječ. Volja Božja kao pojedinačan plan za svaku osobu iskazuje Božju želju da čovjek iskusi i živi njegovu volju. Da bi se ispunila ova Božja volja u življenju čovjeka potrebna je njegova suradnja s Bogom, jer čovjek treba povjerovati i prihvatiti Božji plan za svoj život, a onda po njemu živjeti. Na ostvarenje Božjega plana za

5 U Bibliji se koristi više riječi za volju, koje u prijevodu znače volja, želja, naklonost, nakana. Više u: *Vine's Complete Expository Dictionary of Old and New Testament Words*, Nashville, Thomas Nelson Publishers, 1985.

individualne osobe utječu odluke koje ta osoba u življenju donosi. Volja Božja za čovjeka nikada nije u sukobu s Božjom voljom koja je objavljena u Svetom pismu (Jambrek, 2007).

Tijekom proučavanja Biblije mnogi kršćani danas postavljaju Bogu pitanja kako bi zadovoljili svoju znatiželju, a ne da bi saznali Božju volju u pojedinoj situaciji. Uobičajeno su to “Zašto Gospodine?” pitanja. Zašto je svijet ovakav ili onakav? Zašto postoji patnja u svijetu? Zašto Bože nisi učinio ovo? Zašto si učinio ono? I tako dalje. I što su kršćani, a i kršćanstvo u cjelini, u većoj i dubljoj duhovno kriznoj situaciji, pitanja su sve češća, sve više ih je i sve su profinjenija. Kako te situacije raspoznati?

Za razumijevanje temeljnih duhovnih načela poslužiti će nam izvješće o življenju i djelovanju Gideona, suca u Izraelu (Suci 6,1-7,22). Evo uvodnog dijela toga izvješća:

Anđeo Jahvin dođe i sjede pod hrast kod Ofre koji pripadaše Joašu Abiezzeru. Njegov sin Gideon vrhao je pšenicu na tjesku da bi je sačuvalo od Midjanaca. I ukaza mu se Anđeo Jahvin i reče mu: “Jahve s tobom, hrabri junače!” Gideon mu odgovori: “Oh, gospodaru, ako je Jahve s nama, zašto nas sve ovo snađe? Gdje su sva ona čudesa njegova o kojima nam pripovijedahu oci naši govoreći: ‘Nije li nas Jahve iz Egipta izveo?’ A sada nas je Jahve ostavio, predao nas u ruke Midjancima.” Jahve se tad okrenu prema njemu i reče mu: “Idi s tom snagom u sebi i izbavit ćeš Izraela iz ruke Midjanaca. Ne šaljem li te ja?” “Ali, gospodaru”, odgovori mu Gideon, “kako ću izbaviti Izraela? Moj je rod najmanji u Manaševu plemenu, a ja sam posljednji u kući svoga oca” (Suci 6,11-15).

Anđeo Gospodnji prikazao se Gideonu i rekao mu: “Gospodin je s tobom, hrabri junače!” Ovaj pozdrav nije bio uobičajeni pozdrav i nisu bile tek tako izgovorene riječi: bila je to izravna riječ Božja upućena Gideonu, koja je u njegov život donosila novu stvarnost - prisutnost Božju i izmijenjenu Gideonovu budućnost. Kako je na tu riječ Božju reagirao Gideon? Uobičajeno, ljudski! Postavljajući pitanja. Zašto nas snađe sve ovo? Gdje su sva njegova čudesa o kojima su nam pripovijedali naši oci? Čime ili kako ću izbaviti Izraela? Htio je prvo od Boga dobiti odgovore na pitanja za koja je i sam većinom znao odgovore. Bog se čak nije ni potrudio dati mu odgovore na postavljena pitanja.

I dok je Gideon *tražio* od Boga *odgovore*, Bog je od Gideona *očekivao poslušnost*. Razlika u traženju i očekivanju je nepremostiva. Odgovor na “zašto Gospodine” pitanja ispunjavaju prvo, čovjekovu nepresušnu znatiželju i, drugo, umjesto Božje suverenosti pokušavaju nametnuti vlastitu suverenost, pozivajući Boga da se opravdava pred čovjekom. Gideon nije mogao saznati Božju volju u konkretnoj situaciji postavljajući Bogu pitanja, već je Božju volju saznao vršeći bespogovorno Božje zapovijedi, koje su se nadovezivale po izvršenju jedna na drugu. Umjesto pitanja *zašto* Gospodine?, kojima je započeo razgovor s Bogom, Gide-

on je djelovao u poslušnosti pitajući: *što, kada, kako i gdje* da činim Gospodine? Specifična Božja volja za pojedinu situaciju otkriva se tijekom procesa vršenja njegovih zapovjedi primijenjenih na tu situaciju.

Poznavanje volje Božje važno je za kršćane jer im daje smjernice za život budući da čovjek nije u stanju upravljati svojim putovima. Bog jedini zna svu budućnost. Čovjek može djelovati u sadašnjosti i sjećati se prošlosti. Može planirati budućnost, ali jedino Bog ima pravu spoznaju budućnosti: "Ja sam Bog i nema drugoga; Bog, nitko mi sličan nije! Onaj sam koji od početka svršetak otkriva, i unaprijed javlja što još se nije zbilo!" (Iz 46,9-10).

Vršenje volje Božje rezultira duhovnom zrelošću i zdravim naukom (Iv 7,17), uslišanim molitvama (Iv 9,31; 1 Iv 3,22; 5,14), donosi duhovne blagoslove (Heb 10,36; Pnz 28,1-2) i pomaže izbjeći kaznu (Pnz 28,15; Lk 12,47; Heb 12,5-9).

Biblija je potrebna za održavanje duhovnog života

Nemoguće je biti kršćanin bez barem djelomičnog poznavanja i vršenja volje Božje. Isus je rekao: "Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta" (Mt 4,4). Božja riječ je mlijeko za duhovne bebe (1 Pt 2,2; Heb 5,12-13), tvrda hrana za duhovno zrele (Heb 5,14) i kruh za svakoga (Iv 6,51). Ona je svjetlo na putu (Ps 109,105), Istina koju možemo slijediti (Iv 17,17) i ogledalo u kojem se možemo ogledati (Jak 1,23-25). Božja riječ je kupelj koja nas čisti (Ef 5,25-27) i izvor žive vode koja teče u vječni život (Iv 4, 14). Ona je sjeme (1 Pt 1,23), mač Duha (Heb 4,12; Ef 6,17) i malj što razbija stijene (Jr 23,29).

Važnu ulogu u vršenju Božje volje, kao preduvjet za Božje prebivanje u našem življenju, ima naša spremnost na suradnju s Bogom. Ako smo voljni vršiti Božju volju, bit ćemo voljni i prihvatiti njegovo najbolje za nas. U Jeremiji 29,11 Božja riječ nam kaže da Bog zna koje naume s nama namjerava, da su to naumi mira, a ne nesreće, da nam Bog želi dati budućnost i nadu. Obećao je da ga možemo naći tražimo li ga svim srcem. Apostol Pavao je na temelju vlastitoga iskustva tu istinu potvrdio: "Znamo pak da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube, s onima koji su odlukom njegovom pozvani" (Rim 8,28). Dok se mnogi otvoreno razmeću znanjem o Bogu (nije problem u spoznaji, već u nadimanju), primjena te spoznaje im baš i nije jača strana. Dobro je proučavati Božju riječ kako bismo što više spoznavali Boga, no mora postojati zdrava ravnoteža između poznavanja Božje riječi i vršenja Božje riječi.

Poznatu istinu "Znanje nadima, a ljubav izgrađuje", koju je koristio apostol Pavao (1 Kor 8,1)⁶, možemo primijeniti na iskustvo vjernika s Božjom riječi: Zna-

6 Pavao usko povezuje znanje uz vjeru. Znanje daje vjeri usmjerenje i uvjerenje (2 Kor 4,14). Znanje je duhovni dar (1 Kor 12,8) koji može rasti, obilovati i ispunjavati (Fil 1,9; Kol 1,9-10; 2 Kor 8,7).

nje o Božjoj riječi napuhuje, a vršenje Božje riječi izgrađuje. Vlastita pak duhovna izgradnja pomaže izgradnju Kristove crkve.

Za ulazak u nebo, nisu potrebne nebrojene kvalifikacije i podobnost, već vjera u njegova Sina Isusa Krista. Sve što činimo poslije toga koraka a ugodno je Bogu, djela su posvećenja iz ljubavi prema Bogu, a ne da bismo zaslužili spasenje. Dakle, uz odluku o prihvaćanju Krista za Spasitelja, ima niz odluka koje trebamo donijeti na temelju Božje riječi za kvalitetno, bogougodno nasljedovanje Krista. I ovdje kao i o svim drugim pitanjima vjere, za vjernika je presudno poznavanje i vršenje Božje riječi.

Osobno čitanje i proučavanje Biblije

Edwin Louis Cole (1995:9) je istaknuo za mnoge ljude bolnu istinu: "Svaki je čovjek ograničen s tri stvari: znanjem svoga uma, snagom svoga karaktera i načelima na kojima gradi svoj život". Biblija miče ta ograničenja jer donosi spoznaju Istine koja mijenja čovjekov karakter i utemeljuje načela za ovozemaljski i vječni život.

Biblija nam prikazuje i povijest odluka koje su pojedinci i narodi donosili s obzirom na Božju volju. Kršćani danas mogu i moraju učiti iz uspjeha, neuspjeha i promašaja tih muškaraca i žena. Posebice je vrijedno promišljati o posljedicama svake odluke, dobre i loše, i posljedicama izbjegavanja pravovremenog donošenja odgovarajuće odluke.

Biblija sve osobe upućuje na promišljanje o vlastitu življenju: "Razmotrite dakle pomno kako živite! Ne kao ludi, nego kao mudri! Iskupljuje vrijeme jer dani su zli! Zato ne budite nerazumni, nego shvatite što je volja Gospodnja!" (Ef 5,15-17). Svaki čovjek, posebice kršćanin, može lako na temelju ovoga teksta uvidjeti u kojoj skupini živi: skupini ludih ili mudrih, jer skupina ludih okuplja nerazumne, a skupina mudrih one koji shvaćaju što je volja Božja. Apostol Pavao je poučavajući Timoteja, svog suradnika u evanđelju, zapisao:

"Ali ti stoji u onome što si naučio i o čemu si se uvjerio, znajući od kojih si naučio, jer od djetinjstva znaš Sveta pisma koja te mogu učiniti mudrim na spasenje po vjeri, koja je u Kristu Isusu. Sve je pismo Bogom nadahnuto i korisno za poučavanje, za uvjeravanje, za popravljavanje, za odgajanje u pravdi, da čovjek Božji bude savršen, spreman za svako dobro djelo" (2 Tim 3,14-17).

Iz ovoga i njemu sličnih dijelova Svetoga pisma dobivamo odgovor na pitanje zašto redovito osobno čitati i proučavati Bibliju. Svrhovito čitanje i proučavanje Biblije podrazumijeva iskustvo spasenja po Isusu Kristu, vjernikov odnos s Bogom, njegovu voljnost nasljedovanja Isusa Krista, spoznaju da ga grijeh odvaja od Boga i njegovu voljnost da se pokorava Bogu i odupire đavlu i grijehu (Jak 4,7).

Cilj je provesti “ostatak tjelesnog života ne više prema ljudskim strastima, već prema volji Božjoj!” (1 Pt 4,2).

Ponekad mislimo (a često tako i postupamo) da je poznavanje Svetoga pisma svrha samome sebi, te da se njegova primjena u našem življenju ne tiče drugih. Primijenimo li ovo na donošenje odluka u osobnom životu i služenju Bogu, uvidjet ćemo da posljedice naših odluka često zahvaćaju i druge, te da se upravo po plodovima (rezultatima, posljedicama) poznaje jesmo li uistinu Kristovi učenici ili ne (usp. Ivan 14,34.35).

Božja riječ uspostavlja, obnavlja i utvrđuje čovjekova vjerovanja, vrijednosti i stavove

Timotej je trebao stajati u onoj Božjoj riječi koju je naučio i u koju se uvjerio. Riječ Božju (Sveta pisma) je poznao od djetinjstva. Ta je riječ uspostavila i utvrdila njegovo vjerovanje, jer vjera dolazi od slušanja Božje riječi. Redovito čitanje, promišljanje i proučavanje Božje riječi obnavlja i utvrđuje već uspostavljena vjerovanja, vrijednosti i stavove. Naime, svaki je čovjek neprestano suočen s izborom između dva suparnička sustava vrijednosti: svjetovnoga i vječnoga. Svjetovni sustav vrijednosti temelji se na onome što se vidi, a vječni sustav vrijednosti na onome što se ne vidi, ali se prihvaća vjerom, jer “putujemo u vjeri, a ne u gledanju” (2 Kor 5,7).⁷ Jakovljeva poslanica (3,13-17) ukazuje nam na kontinuiranu borbu u čovjeku između svjetovnoga i vječnoga, tj. između zemaljske i nebeske mudrosti:

Je li tko mudar i razborit među vama? Neka dobrim življenjem pokaže svoja djela u mudroj blagosti. Ako u srcu imate goru zavist i svadljivost, ne uznosite se i ne lažite protiv istine! Nije to mudrost koja odozgor silazi, nego zemaljska, ljudska, đavolska. Ta gdje je zavist i svadljivost, ondje je nered i svako zlo djelo. A mudrost odozgor ponajprije čista je, zatim mirotvorna, milostiva, poučljiva, puna milosrđa i dobrih plodova, postojana, nehinjena.

Svaki čovjek izabire koju će mudrost usvojiti i njoj vjerovati te koji će sustav vrijednosti u življenju primijeniti. Bog neće činiti naš dio, a mi ne možemo činiti

7 Vjernici koji ne prihvaćaju radikalno predanje Isusu Kristu uobičajeno prihvaćaju i svjetovna i Božja pravila, a najčešće vrše samo svjetovna. To postaje moguće, ističe Boa (2001:214), kada vjernici dijele svoju vjeru i odvajaju je od drugih aspekata života, kao što su posao, financije, prijateljstva, brak i roditeljstvo. Vjernici postaju komotni prevaranti koji ispovijedaju da poznaju Isusa Krista ali čiji je karakter uvelike oblikovan kulturom u kojoj žive. Usporedna istraživanja ponašanja ljudi koji za sebe tvrde da su svoj život predali Kristu otkrivaju da, daleko od toga da su sol i svjetlo, često ih se ne može razlikovati od bilo koga drugoga kad su u pitanju etičko ponašanje, problemi u obitelji, financijske malverzacije, ovisnosti i duševne nevolje. Ti ljudi, zaključuje Boa, nisu povezali vjeru sa življenjem, izjave o nasljedovanju Krista s postajanjem kao što je on te vjeru s karakterom.

Božji dio (Cole, 1995:44). Kako pak steći mudrost? Jakov (1,5-6) nam daje temeljni i vrlo praktičan savjet: "Nedostaje li komu od vas mudrosti, neka ište od Boga, koji svima daje rado i bez negodovanja, i dat će mu se. Ali neka ište s vjerom, bez ikakva kolebanja."

Mudrost stječemo i promišljanjem Božje riječi. Psalmist je taj proces stjecanja mudrosti izvrsno opisao:

O, kako ljubim Zakon tvoj, po cio dan o njemu razmišljam. Tvoja me zapovijed mudrijim učini od dušmana mojih jer ona je sa mnom vječito. Umniiji sam od svih svojih učitelja jer razmišljam o svjedočanstvima tvojim. Razumniji sam i od staraca jer tvoje čuvam naredbe. Zla puta klone mi se noge da riječ tvoju sačuvam. Od tvojih sudova ne odstupam, jer ti si me poučio. Kako su slatke nepcu mom riječi tvoje, od meda su slađe ustima mojim. Po tvojim naredbama postajem razuman, stoga mrzim sve putove lažne (Ps 119,98-104).

Ovom svjedočanstvu psalmista, kao poticaj za organiziranje sustava mišljenja kršćana, dodajem riječi Edwina L. Colea (1995:27): "Čovjek bez organiziranog sustava mišljenja bit će uvijek pod utjecajem čovjeka koji ga ima."

Riječ mijenja i oblikuje naš karakter

Življenje svetim životom u sili Duha Svetoga nije utemeljeno na popisu svega onoga što ne trebamo ili pak iz bilo kojeg razloga ne smijemo činiti, već je ukorijenjeno u traženju Boga i odvojenosti za služenje njemu te podložnosti njegovoj volji u svakom trenutku našega života. Božju riječ zapisanu u Svetome pismu primjenjujemo u življenju zato da ugodimo Bogu, a ne čovjeku, obitelji ili društvu. To je dozvoljavanje Bogu da po Duhu Svetome koji prebiva u nama mijenja naša srca, stavove, vrijednosti i ponašanja. Kakva je to promjena u življenju snažno i slikovito nam svjedoči apostol Pavao:

Ali što mi god bijaše dobitak, to poradi Krista smatram gubitkom. Štoviše, čak sve gubitkom smatram zbog onoga najizvrsnijeg, zbog spoznanja Isusa Krista, Gospodina mojega, radi kojega sve izgubih i otpadom smatram: da Krista steknem i u njemu se nađem - ne svojom pravednošću, onom od Zakona, nego pravednošću po vjeri u Krista, onom od Boga, na vjeri utemeljenoj - da upoznam njega i snagu uskrsnuća njegova i zajedništvo u patnjama njegovim, ne bih li kako, suobličen smrti njegovoj, prispio k uskrsnuću od mrtvih. Ne kao da sam već postigao ili dopro do savršenstva, nego - hitim ne bih li kako dohvio jer sam i zahvaćen od Krista (Fil 3,7-12).

Oblikovanje našeg karaktera je stupnjevito i odvija se neprekidno pod utjecajem Božje riječi i djelovanjem Duha Svetoga. Božja se moć očituje u nama proporcionalno s mjerom naše poslušnosti njemu. Mi voljno sudjelujemo u procesu oblikovanja našeg karaktera svakodnevnim odlučivanjem prema Božjoj volji i njegovim svrhama. Svaki naš izbor, svaka naša odluka čini sljedeću mogućom.

Riječ potiče i usmjerava naša djelovanja

Biblija ističe da smo stvoreni u “Kristu Isusu za dobra djela koja Bog unaprijed pripravi da u njima živimo” (Ef 2,10). Pri tome Biblija podrazumijeva postojan i prislan odnos s Bogom koji nas je stvorio. Što smo povezani s Bogom, to ćemo jasnije uočavati njegovu volju. Što smo sposobniji “uočavati što je volja Gospodnja” (Ef 5,17), to smo djelotvorniji i plodonosniji u njezinu vršenju. Jakov nas upozorava: “Budite vršitelji riječi, a ne samo slušatelji” (Jak 1,22).

Svijet poznaje mnoge slušatelje Božje riječi; krajnje je vrijeme da poznavatelji Božje riječi postanu revnosni i nepokolebljivi vršitelji riječi Božje. Možda bi radikalno mijenjanje stavova i odluka pojedinaca u skladu s Božjom riječi, moglo poslužiti kao stijenj koji će se vremenom rasplamsati i zahvatiti narode za Krista. Doista trebamo obratiti pozornost na Isusove riječi da nas svijet treba prepoznati po djelima, a ne po riječima. Ljudi će vjerovati u Boga, pokušati uskladiti svoj život s njegovom voljom i riječi, samo ako vide da to funkcionira u našem življenju. Jesmo li im dobar uzor, ili se i sami stidimo svojih odluka? Imamo li upaljene svjetiljke u očekivanju Kristova dolaska ili smo neutralni? Naše svakodnevne odluke pokazuju naše vjerovanje.

U svakome danu donosimo svijesno ili nesvijesno stotine odluka, pri tome imamo prigodu utemeljiti ih u Božjoj riječi i udjelotvoriti ih na slavu Božju, a nama na dobrobit. Ako je Božji plan i volja ono što je najbolje za nas, tada i mi želimo ono što je najbolje za nas - Božju volju. Vršenje Božje volje važno je zbog toga što sami nismo u stanju upravljati svojim putovima. Prorok Jeremija je to s bolom ustvrdio: “Znam, Jahve, da put čovjeka nije u njegovoj vlasti, da čovjek koji hodi ne može upravljati korake svoje!” (Jr 10,23). Nama ljudima nedostaje sposobnost upravljanja svojim koracima. Bez Božjega vodstva svaki čovjek hoda svojim putem i udaljuje se od Božjega plana, jer čovjekov je put suprotan Božjemu putu.

Jošua, veliki vođa Izraelskog naroda, uspješno je dovršio povijesni zadatak i uveo Izraelska plemena u zemlju koju im je Bog obećao, zemlju u kojoj “teče med i mlijeko” (Izl 3,8). U nizu njegovih važnih odluka, izdvajam najvažniju: “Ja i moj dom služiti ćemo Gospodinu” (Jš 24,15). Ova njegova odluka nadahnjivala je milijune vjernika tijekom više od tri tisuće godina. No, toj njegovoj životnoj odluci prethodili su Božji poziv, objava volje i zapovijed: “Neka knjiga Zakona bude na ustima tvojim: razmišljaj o njoj danju i noću, kako bi vjerno držao sve što je u njoj napisano: samo ćeš tada biti sretan i uspjjet ćeš u pothvatima” (Jš 1,8). Ovu zapovjed možemo i mi primijeniti u današnjici, a ona glasi: Neka Biblija bude na ustima tvojim: razmišljaj o njoj danju i noću, kako bi vjerno držao sve što je u njoj napisano: samo ćeš tada biti sretan i uspjjet ćeš u pothvatima.

U svijetu punom neuspjeha i poraza, poznavanje i vršenje Božje volje je tajna za uspješno življenje. Naša primjena nauka Svetoga pisma odražava naše gledište

o Bogu, te dinamiku, kakvoću i intenzitet našeg odnosa s Bogom. Naše se vjervanje odražava u stavovima i djelovanjima. Poslušnost je temelj za cjeloživotno kontinuirano, a ne tek povremeno, primjenjivanje učenja Svetoga pisma. Mnogi kršćani djeluju u skladu s trenutnim emotivnim stanjem, zaboravljajući pri tome da emocije slijede djelovanje. Želimo li promijeniti emocije, trebamo mijenjati djelovanje. Stoga možemo zaključiti s Jakovom: "A koji se ogleda u savršenom zakonu slobode (Božjoj riječi) i uza nj prione, ne kao **zaboravan slušatelj** nego **djelotvoran izvršitelj**, blažen će biti u svem djelovanju svome" (Jak 1,25). Njegov je izazov još uvijek aktualan: "Je li tko mudar i razborit među vama? Neka dobrim življenjem pokaže svoja djela u mudroj blagosti" (Jak 3,13).

Riječ oblikuje i prožima naše odnose

Život koji je ukorijenjen i utemeljen u ljubavi Kristovoj (Ef 3,17) otkriva nam relevantnost prebivajućeg Gospodina za svaki odnos i svaku situaciju. Božja riječ ima izvanrednu ulogu u oblikovanju i prožimanju međuljudskih odnosa, od kojih su najznačajniji bračni, obiteljski, prijateljski, radni i društveni odnosi. Veliki dio tih odnosa odvija se u kršćanskom domu, koji je prozvan "laboratorijem za primjenu biblijske istine u kontekstu odnosa" (Boa, 2001:233).

Riječ potiče i kreira proslavljanje Boga

Poznavanje i vršenje Božje riječi pomaže nam u bogougodnom življenju, u odupiranju đavlu i u duhovnoj borbi (Ef 6,10-18) te donošenju odluka na slavu Bogu. Isus je molio a zatim nama kršćanima ostavio kao predložak molitvu: "Oče naš, koji jesi na nebesima! Sveti se ime tvoje!" (Mt 6,9). Apostol Pavao je molio za Filipljane: da ljubav njihova sve više i više raste u spoznanju i potpunu pronicanju te mogu prosuditi što je najbolje da budu čisti i besprijekorni za Dan Kristov, puni ploda pravednosti po Isusu Kristu - na slavu i hvalu Božju (Fil 1,9-11). Cjelokupno življenje kršćana, ondašnjih i današnjih, treba biti na slavu i hvalu Božju.

Ponekad nismo svjesni koliko ljudi prate naše življenje. Radi nekih se takozvanih kršćana blati i nanosi ljaga Kristovu imenu, a to nam nije na čast. Pozvani smo svijetu navijestiti Krista uskrsloga. On je slavni kralj, a ne samo onaj kome se utječemo kad nam je teško. Naše svakodnevne odluke također trebaju pokazati svijetu da smo Kristovi učenici. Nema gorega od kršćanina koji kleca pred nevjernikom. Mnogi priznaju Krista u crkvi no ne i na poslu, u školi, na ulici. Krist treba biti obznanjen po nama na svakome mjestu. Nije li ova odluka važnija od one koja je vezana uz našu egzistenciju? Zašto se onda čini kao da su mnogi kršćani u defenzivi, kao da se brane i skrivaju, ne bi li izbjegli pitanja o pripadnosti Kristu, i nijekanje slično Petrovu? Možda je krajnje vrijeme da svojim odlučivanjem na temelju biblijskih istina ponovno pripravimo put jasnom prepoznavanju Kristovih učenika ne prema izjašnjanju, već prema življenju koje proslavlja Boga.

Uloga Biblije u procesu svakodnevnog odlučivanja

Biblija bi trebala imati najvažniju ulogu u kršćaninovu donošenju svih odluka - velikih i malih, važnih i manje važnih.⁸ Bog je dao čovjeku slobodu izbora između brojnih mogućnosti, a temeljni je izbor između dobra i zla. Biblija nam pruža čitav niz izvješća o življenju, djelovanju i svršetku ljudi koji su maksimalno iskoristili Bogom danu slobodu izbora. Proučavajući Bibliju vjernik se suočava sa svim mogućim životnim situacijama, ljudskim odnosima i djelovanjima na temelju kojih može usmjeravati svoj proces svakodnevnog odlučivanja. Biblija ukazuje na mogućnost i potrebu učenja današnjih kršćana iz uspjeha i neuspjeha te velikih i malih životnih promašaja ondašnjih muškaraca i žena. Posebice upućuje na sustavno promišljanje o posljedicama svake odluke, dobre i loše, i posljedicama izbjegavanja pravovremenog donošenja odgovarajuće odluke.

Samo letimičan pregled, primjerice, teksta u Jakovljevoj poslanici u 4. poglavlju nudi nam pregršt smjernica neophodnih u donošenju svakodnevnih odluka. Koliko bismo tek imali koristi od dubljeg, temeljitijeg proučavanja ovoga, a i drugih tekstova u Bibliji. Od prvog do posljednjeg retka ovo nas poglavlje potiče na razmišljanje o načinu kako živimo i na temelju čega donosimo odluke. Izdvojit ćemo samo nekoliko područja odlučivanja s kojima se suočavamo svakodnevno. Ratovi i rasprave među vjernicima (Jak 4,1) nastaju zbog sebičnih interesa i odstupanja od Božje volje. Zavist, sebičnost, razni nedostaci, prijateljstvo prema svijetu, svakodnevnica su mnogih kršćana. Teško se ubrajamo među one koje Bog ponekad odbija uslišati jer smatramo da uvijek molimo u skladu s Božjom voljom, a olako prelazimo preko tvrdnje "Molite, a ne primajte, jer zlo molite da u svojim nasladama potrošite" (r. 3) kao da se to ne odnosi na nas. Mnogi su kršćani ostavili "staru, dobru vjeru" i postali prijatelji svijetu. Više im je stalo do prihvaćanja od strane svjetovnih prijatelja ili institucija, negoli do nepokolebljivog naviještanja Kraljevstva Božjega svojim življenjem. Riječ je jasna, prijateljstvo prema svijetu, neprijateljstvo je prema Bogu (r. 4). U Velikosvećeničkoj molitvi (Iv 17) Isus kaže svojim učenicima da nisu od svijeta, kao što nije ni on (r. 14-15).

- 8 Već više od dvadeset godina prisjećam se razgovora s prijateljem, koji mi je izložio svoje razumijevanje četiriju najvažnijih odluka u životu jedne osobe, koje izravno određuju kvalitetu življenja. Prva je odluka, rekao je, odluka o kvaliteti vječnog života. To je odluka o prihvaćanju ili odbijanju Isusa Krista kao Boga i osobnog Spasitelja. O njoj ovisi hoće li osoba provoditi vječnost u raju (nebu) u zajedništvu s Bogom ili u paklu u vječnim mukama. Druga je odluka o izboru budućeg muža ili žene. O njoj ovisi kvaliteta velikog dijela zemaljskog života, odnosno hoće li pojedina osoba živjeti u "raju" ili "paklu" na zemlji. Treća odluka odnosi se na izbor obuće, jer u obući provedemo nešto manje od dvije trećine života. Zato obuća treba biti udobna i kvalitetna kako bismo što bezbolnije provodili taj dio života. Četvrta odluka tiče se izbora kreveta tj. madraca. U krevetu osoba u prosjeku provede oko jednu trećinu života, i nije joj svejedno hoće li se odmoriti ili ne.

On moli Oca da ne uzme njegove učenike sa svijeta, već da ih sačuva od zla. Uz ovu zajamčenu Očevu pomoć, donošenje odluka u skladu s Božjom voljom, osigurat će vjerniku zaštitu od zla, jer vršenje Božje volje tjera đavla od nas. Važno je naučiti raspoznavati što znači “biti u svijetu” ali ne “od svijeta” jer to neupitno utječe na naše življenje, a time i na svakodnevno donošenje odluka.

Prilagođavati se svijetu ili se preobličavati obnovom svoga uma za uočavanje volje Božje?

Sveto nam Pismo nudi rješenja za svaku životnu situaciju. Dok nas Božja riječ uči da trebamo ljubiti čak i neprijatelje, istovremeno nas upozorava da ne živimo prema standardima ovoga svijeta. U Rimljanima 12,1-2 imamo naputak i zapovijed da se ne prilagođavamo svijetu, već da živimo u skladu s Božjom voljom:

Zaklinjem vas, braćo, milosrđem Božjim da prinesete sebe kao žrtvu živu, svetu i ugodnu Bogu - kao svoje duhovno bogoštovlje. Nemojte se prilagođivati ovomu svijetu! Naprotiv, preobličavajte se obnovom svoga uma da možete uočavati što je volja Božja: što je dobro, ugodno i savršeno! (Rim 12,1-2).

Naše svakodnevne odluke ovise o tome što nam je važnije u trenutku odlučivanja, prilagođavanje svijetu ili uočavanje i vršenje volje Božje. U skladu s tim odlukama doživjet ćemo posljedice i plodove, a njih je nemoguće skriti. Zato je Isus rekao da će se njegovi učenici prepoznavati po plodovima življenja, a ne po onome što su govorili ili mislili da vjeruju, što su usrdno molitvama zazivali i javno ispovijedali. Ako poznamo Božju riječ, poznavat ćemo i njegovu volju, a to će pak uvelike utjecati na naše donošenje odluka.

Ljubav prema Bogu treba biti najvažnije mjerilo u donošenju odluka i življenju. Koliko puta svjesno zanemarujemo biblijske naputke za donošenje odluka, a očekujemo dobre rezultate. Zaboravljamo da ne možemo sijati loše sjeme, a očekivati dobar urod. Tako ne možemo očekivati ni dobre posljedice, ukoliko donosimo odluke koje su protivne objavljenoj Božjoj volji. Božja je volja jasno objavljena po Isusu Kristu, po Duhu Svetome, po riječi Božjoj i u cjelokupnom stvorenju. Nitko nema izgovora. Božji prorok Bileam⁹ kušao je Boga iako je znao da ga Bog nikada nije niti ne bi, pozvao na proklinjanje Izraela. Bog se nikada ne mijenja, stoga je uzalud pokušavati navesti ga na mijenjanje njegovih odluka, kako bismo udovoljili sebi ili drugima. Možda je primamljiv dar Balaka imao presudnu ulogu u Bileamovu odlučivanju, no njegova je odluka bila protivna Božjoj volji, a time i podrazumijevala loše posljedice.

Ako se držimo biblijskih naputaka o donošenju svakodnevnih odluka, uvijek

9 Izvještaj o pozivu moapskog kralja Balaka da uz odgovarajuću materijalnu nadoknadu Bileam prokune Izraelce koji su bili na putu za obećanu zemlju nalazimo u *Knjizi Brojeva*, poglavlja 22-24.

ćemo biti na dobrome putu. "Hodanje s Bogom" nije samo lijepa fraza koja nas podsjeća na Abrahama, Davida, Pavla i ostale miljenike Božje, već konkretno življenje i živi, aktivan odnos s Bogom, što uključuje i svakodnevno odlučivanje u skladu s Božjom voljom.

Možda svojim mudrim donošenjem odluka na temelju Biblije nećemo promijeniti svijet, no sigurno ćemo promijeniti svoj svijet. Primjerice, ženina odluka da na temelju Biblije bude podložna svome mužu neće donijeti revolucionarne promjene u svijetu, ali će doprinijeti kvaliteti njihova zajedničkog življenja. Odluka muža da ljubi svoju ženu kao Krist Crkvu neće donijeti blagostanje u zemlji, ali će jamačno unijeti blagoslov u njihov zajednički život. Umjesto da nas svijet plijeni svojom raskošnom i prolaznom ponudom možemo odlučiti služiti kao miomiris da mnogi mogu "našim svetim i pobožnim življenjem" biti privučeni Bogu za vječnost. Vrijedi li razmišljati biblijski utemeljeno o svim životnim izazovima i potrebama? Sigurno vrijedi! Jer uz Božju perspektivu na život istovremeno imamo na raspolaganju i Božju moć i pomoć za sveto življenje.

Primjena biblijskih istina u životnim situacijama¹⁰

Bog je dao sve što nam je potrebno da bismo u svim životnim situacijama plodonosno odlučivali u skladu s njegovom voljom. Devedeset pet posto svih uputa koje ćemo ikada u životu trebati nalazi se u Svetome pismu (Gordon, Fardouly, 1988: 150). Apostol Petar je po tome pitanju istaknuo: "Doista, po spoznaji njega, koji nas pozva slavom svojom i krepošću, božanska nas je snaga njegova obdarila *svime za život i pobožnost*" (2 Pt 1,3). Isus je rekao onim Židovima koji su vjerovali u njega: "Ako ostanete u mojoj riječi, uistinu, moji ste učenici; upoznat ćete istinu i istina će vas osloboditi" (Iv 8,32-33). Ove Isusove riječi možemo danas primijeniti na sebe: Ako ostanem u Isusovoj riječi, njegov sam učenik, upoznat ću istinu i ona će me osloboditi.

U procesu odlučivanja neminovno ćemo ponekad pogriješiti, bez obzira koliko poznavali Božju riječ i volju, jer nismo dovoljno zreli i osposobljeni za savršeno ugađanje Bogu. No to nas ne treba razočarati ili obeshrabriti već naprotiv, potaknuti na pokajanje zbog grijeha te neumorno traženje Boga u svim životnim odlukama. Bog je bio s Abrahamom, Mojsijem, Davidom, Jonom i Petrom i nakon njihovih loših odluka i grijeha, jer kad su uvudjeli svoj grijeh, pokajali su se i iznova približili Bogu. Kad je, primjerice, prorok Natan suočio Davida s njegovim grijehom, David je odmah priznao: "*Sagriješio sam protiv Jahve!*" (2 Sam 12,13).

10 O iscrpnijoj primjeni Biblije u svakodnevним situacijama vidi *Čikašku izjavu o primjeni Biblije (Chicago Statement on Biblical Application)*, koja je objavljena u *Kairoso* 1/2010:159-170.

Nije ni pokušao kriviti druge, ni Bat-Šebu. Priznao je svoju pogrešku i ponizno se pokajao pred Bogom. Davidova molitva pokajanja zapisana je u 51 Psalmu. Vječna je utjeha za kršćane da Bog oprašta svakome tko se iskreno kaje.

Bog nam je obećao kako će biti s nama do svršetka svijeta (Mt 28,18-20), no ne smijemo zaboraviti da to podrazumijeva naše vršenje njegove volje. Bog ne stoji iza naših loših odluka, ne opravdava ih niti preuzima odgovornost za loše postupke ili djela koja činimo. Unaprijed dane upute i odredbe za naše življenje i pobožnost, te snaga i pomoć po Duhu Svetomu koji nam je između ostalog dan i kao pomoćnik u spoznavanju i vršenju Božje volje, oslobađaju Boga svake odgovornosti ako naš život krene u pogrešnom smjeru. Bog nudi svoju pomoć tijekom cijeloga našeg življenja, no pitanje je koliko želimo koristiti tu pomoć koja nam je na raspolaganju. Naaman je, primjerice, dobio jasne naputke od proroka Elizeja, no nije bio spreman dati Bogu šansu da intervenira u njegov život, bez obzira na nasušnu potrebu s kojom je bio suočen. Tek po odluci da djeluje sukladno uputama koje je dobio, mogao je iskusiti Božju pomoć i nezaboravni dodir božanske ruke.¹¹ Ponekad i mi postupamo na sličan način. Želimo prvo vidjeti, a zatim vjerovati. Podcjenjujemo Božju želju da nam pomogne postavljajući uvjete sve-mogućem, suverenom Bogu. Smijemo li si to dopustiti? Bog traži bespogovornu poslušnost, i stoga je na našu dobrobit ako svoje odluke donosimo na temelju Božje riječi, čak i onda kada zdvajamo. Ako smo iskreni, priznat ćemo sami sebi kako često projurimo pored Boga donoseći odluke ne obazirući se na unutarnji glas i poticaj Duha; ponekad zgrabimo njegovu pomoć propustivši zahvaliti mu, no najčešće dođemo k njemu poraženi, tiho priznajući da smo propustili upitati ga: "Koja je tvoja volja za moj život, za ovu situaciju? Kako ti mogu ugoditi?" Ako smatramo da smo kršćani, živimo li doista prema biblijskim standardima za kršćanski život? Odražava li naš život Božju slavu, ili se stapamo sa svijetom, koji neminovno ide u propast?

Odlučivanje na temelju Biblije često će nas izdvajati iz svjetovnoga društva, jer ljudi radije izabiru "tamu nego svjetlo", sebičnost umjesto odricanja i požrtvornosti, no vršenje Božje volje donosi mnogostruko veći blagoslov od prihvatanja okoline. Bogu je stalo do nas. Svojom je riječi odredio smjernice, zapovijedi, pravila i standarde za življenje kako bismo točno znali što nam je činiti u svakoj životnoj situaciji. Evo i nekoliko savjeta čija će nam primjena pomoći u procesu odlučivanja:

1. Približite se Bogu i budite voljni poslušati ga u svim životnim situacijama. Biblija je tu nedvosmislena: "Približite se Bogu i on će se približiti vama! Očistite ruke, grešnici! Očistite srca, dvoličnjaci!" (Jak 4,8).

2. Čitajte i proučavajte Bibliju sa svrhom pronalaženja i vršenja Božje volje.

11 Opširnije vidi u 2 Kr 5,1-14.

Izravne i jasne zapovijedi, pouke i upute treba vršiti. U područjima gdje Sveto pismo ne daje jasne upute ili odgovore na pojedina pitanja, trebamo slijediti opći nauk Svetog pisma, jer Božja poruka u Bibliji može biti izravna i neizravna.

3. Molite za mudrost i snagu za vršenje Božje volje. Svaki vjernik treba preuzeti punu odgovornost pred Bogom za svoje primjenjivanje biblijskih istina u življenju.

4. Svaki vjernik treba na temelju učenja Svetoga pisma izbjegavati grijeh. A kad je već učinio grijeh, treba ga priznati Bogu i moliti za oprostjenje onoga prema kome je grijeh učinjen. Vjernik treba prihvaćati izravnu i neizravnu kritiku Svetoga pisma, priznavati grijehe i pogreške te biti voljan mijenjati se. Kako svaka pogreška i grijeh rađaju posljedice, vjernik treba biti spreman snositi posljedice ili plodove svojih grešaka i grijeha.

Zaključak

U raspravi je, uz biblijsko obrazlaganje moći Božje riječi i njezine potrebe u kršćaninovu življenju, naznačeno što je to Božja volja te ukratko obrazloženo što to znači vršiti volju Božju u svakodnevnom življenju, u svim okolnostima i životnim situacijama. Najvažnije za svakog vjernika je poznavanje Božje riječi, shvaćanje i vršenje Božje volje te Duhom Svetim vođen i osnažen proces svakodnevnog odlučivanja. Božja riječ duhovna je hrana potrebna za sveto življenje u svakome danu, posebice za poznavanje spasenja i Božje volje te održavanje duhovnog života, rast i napredak kršćanskog življenja.

Što se više uvježbavamo u svakodnevnom čitanju i razumijevanju Biblije te slušanju Boga to ćemo jasnije čuti njegov glas i spoznati njegovu volju. Biblija ističe da Bog neće nikad darovati istinsku radost i mir odvojeno od njega samoga, jer je on jedini izvor tih blagoslova. Stoga možemo uživati u blagoslovima Božjim samo ako živimo prema njegovoj volji za nas. Bog nas voli i želi samo najbolje za nas. Isus je rekao da je došao da oni koji mu vjeruju imaju život i to u izobilju (Iv 10,10). A Božja riječ je stvaralačka Riječ.

Literatura

Arthur, Kay (1998). *Kako proučavati Bibliju*. Osijek, Izvori: Kršćanski nakladni zavod.

Boa, Kenneth (2001). *Conformed to His Image: Biblical and Practical Approaches to Spiritual Formation*. Grand Rapids, Zondervan.

Brackett, Kristian (2010). Jasnoća Pisma: pretpostavka, načelo ili iluzija. *Kairos: Evanđeoski teološki časopis*, god. 4, br. 1, 29-46.

- Cole, Edwin Louis (1995). *Manhood 101: How To Be a Man of Courage and Integrity in a World of Compromise*. Tulsa, Honor Books, Inc.
- Constantineanu, Corneliu (2010). Autoritet Svetoga pisma kao Riječi Božje. *Kairos: Evanđeoski teološki časopis*, god. 4, br. 1, str. 13-28.
- Čikaška izjava o primjeni Biblije. *Kairos: Evanđeoski teološki časopis*, god. 4, br. 1, 159-170.
- Duffield, Guy P. i N. M. Van Cleave (1983). *Foundations of Pentecostal Theology*. L.I.F.E. Bible College, Los Angeles.
- Gordon, Bob i David Fardouly (1988). *The Foundations of Christian Living: A Practical Guide to Christian Growth*. Chichester, Sovereign World.
- Grudem, Wayne (1994). *Systematic Theology: An Introduction to Biblical Theology*. Nottingham, Inter-Varsity Press.
- Grudem, Wayne (2000). Do We Act as if We Really Believe that "The Bible Alone, and the Bible in Its Entirety, is the Word of God Written"?, *Journal of the Evangelical Theological Society* 43/1 (March 2000), 5-26.
- Hagner, Donald A. (2008). The State of the Bible in the Twenty-First Century. *Currents in Theology and Mission*, 35:1 (February 2008), 6-18.
- Hagner, Donald A. (2008a). The Bible: God's Gift to the Church of the Twenty-First Century. *Currents in Theology and Mission*, 35:1 (February 2008), 19-31.
- Henry, Carl F. H. (1992). The Authority of the Bible, u: Philip Wesley Comfort (ur.) *The Origin of the Bible*. Wheaton: Tyndale House Publishers.
- Jambrek, Ljubinka (2009). Odgoj djece u evanđeoskom obiteljskom ozračju: Biblijska načela primijenjena u obitelji. *Kairos: Evanđeoski teološki časopis*, god. 3, br. 2, 247-262.
- Jambrek, Stanko (2007). Volja Božja, u: Stanko Jambrek (ur.), *Leksikon evanđeoskoga kršćanstva*. Zagreb, Bogoslovni institut i Prometej.
- Jambrek, Stanko (2009). Evanđeosko kršćanstvo i obitelj. *Kairos: Evanđeoski teološki časopis*, god. 3, br. 2, 193-212.
- Mack, Wayne A. (1998). The Sufficiency of Scripture in Counseling. *Master's Seminary Journal* 9, 1 (Spring 1998), 63-64.
- Radosh, Daniel (2006). The Good Book Business: Why Publishers Love the Bible. *The New Yorker*, December 18, 2006, 54-59.
- Stott, John R. W. (1982). *Understanding the Bible*. Grand Rapids, Zondervan.
- Taylor, Jack R (1993). *The Word of God With Power*. Nashville, Broadman & Holman Publishers.
- Vine, W. E., Merrill F. Unger, William White, Jr. (1985). *Vine's Complete Expositi-*

tory Dictionary of Old and New Testament Words. Nashville, Thomas Nelson Publishers.

Wansink, Brian i Jeffery Sobal (2007). *Mindless Eating: The 200 Daily Food Decisions We Overlook*. *Environment and Behavior*, January 2007, 39:106-123.

Williams, J. Rodman (1996). *Renewal Theology: Systematic Theology from a Charismatic Perspective*, I, II i III. Grand Rapids, Zondervan Publishing House.

Stanko and Ljubinka Jambrek

The Role of the Bible in Daily Life

Summary

This text is a discussion about the role of the Bible in the daily life of Christians, especially in the process of making decisions. It offers answers to the question: Why is it necessary for a Christian to know God's Word and to do God's will? It also looks at the central role of the Bible, not only as the direct Word of God, but also as a historical guide that effectively and powerfully presents the history of the decisions made by individuals and nations regarding God's will. In the central part of the discussion, along with a biblical explanation of the power of God's Word and its necessity for Christian living, answers are offered regarding the question as to what God's will is, shortly explaining what it means to do God's will in our daily lives, especially in the process of making decisions. In the third part, several steps are suggested regarding the application of the Bible in the process of making decisions.